

P o s u d e k

na diplomovou práci Mgr. Blanky K o u b o v é
„Právní úprava veřejného knihovnictví“

Předložená diplomová práce je rozdělena do dvou částí. V první je zaměřena především na vybrané instituty platné právní úpravy a ukončena návrhy *de lege ferenda*. Část druhá obsahuje srovnání právních úprav na našem území od r. 1919 do současnosti. Práce má, včetně seznamu literatury a dalších pramenů, celkově 73 stran. Byla odevzdána v srpnu 2011.

Práce je přínosná. Autorka je s knihovnictvím profesně spjata, její přístup je tudíž z obou pohledů – věcného i právního - odborný a fundovaný. Je to patrné i na struktuře práce a propojenosti jejích částí, v nichž se dotýká jak obecných otázek, např. úvahami o smyslu a cílech zákonné úpravy, tak i jednotlivostí zcela praktických, jako úlohou knihovního řádu nebo významem tzv. povinných výtisků. Může si dovolit jak návrhy *de lege ferenda* (str. 43 a násl.), tak i argumentovanou charakteristiku historických úprav: zákon z r. 1919 „nařizující“ (nikoliv ovšem v pejorativním smyslu slova, úprava prokazuje důraz vznikajícího státu na osvětu), „ideologicky zatížený a popisný“ z r. 1959 až po „opravňující a motivační“ zákon z počátku třetího tisíciletí (viz Shrnutí na str. 64).

Každé téma z oblasti „zvláštní části“ správního práva je náročné pro složité vazby věcného a právního. V našem případě je čistě právnických podkladů poskrovnu, literatura z oblasti knihovnictví se především věnuje potřebám praxe, nicméně si nemůže nepovšimnout řady právních problémů, zejména autorskoprávních. Nutno konstatovat, že autorka se jim v žádném případě nevyhýbá, upozorňuje hlavně na *právní* souvislosti a formuluje možné odpovědi. Výrazným kladem práce je, že v komentáři autorka prezentuje též vlastní zdůvodněné názory a stanoviska.

K obsahu diplomové práce nemám zásadní připomínky.

Práce je psána dobrým jazykem, logicky členěna, formulace jsou jasné, akcentují podstatné. V Úvodu se píše, že hlavním cílem bylo shromáždit právní předpisy a zhodnotit jejich působení. Cíl byl nepochybně splněn a mohu konstatovat, že se podařilo ještě více: vystihnout úlohu právních úprav i zdůvodnit výběr právních institutů. „Motivující zákon“, jak poslední úpravu nazývá, je typem v dnešní době už málo vídaným, ale je to zřejmě nejlepší způsob, jak ke knihovnictví přistoupit. Dobře je to patrné např. u sankcí, ustanovení § 19 – 21 zákona jednoznačně dávají přednost zjednání nápravy. Proto také může autorka konstatovat, že „z dostupných zdrojů nebylo zjištěno, že by někdy pokuta ze strany Ministerstva kultury byla knihovně uložena, ani že by vůbec kdy bylo zahájeno řízení v tomto smyslu“.

Práce splňuje požadavky kladené na práce diplomové a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji, aby při obhajobě byla věnována pozornost zejména dvěma tématům. Za první, návrhu nového znění ustanovení § 13 knihovního zákona (viz str. 44). Autorka by měla zdůvodnit, proč považuje za vhodné *v právní úpravě* zpřesnit úkoly a poslání specializovaných knihoven, resp. proč navrhuje zúžit jejich zaměření na vědu, výzkum a vzdělávání. Zákon při vymezení *systému* knihoven ponechává kategorie *základních* knihoven a knihoven *specializovaných* do značné míry otevřené, a domnívám se, že to byl úmysl.

Uzavřít specializované knihovny jen pro vědu, výzkum a vzdělávání se může jevit sporné. Za druhé: novela zákona z r. 2006 rozšířila veřejné služby o přístup k informacím na internetu. Domnívá se autorka, že by v blízké budoucnosti mělo dojít k dalšímu rozšíření (zpřesnění) služeb veřejných knihoven, a pokud ano, v jakém směru?

16. 9. 2011

Doc. JUDr. Vladimír Vopálka, CSc.
vedoucí diplomové práce